

פסק דין

(הכרעת דין וגזר דין)

בפני קבילה נגד שני תלמידים בפקולטה לניהול, במסגרת תואר שני במנהל עסקים (מב"א פיננסי). במסגרת הקורס "ניהול פיננסי" שהועבר בסמסטר ב' של שנת הלימודים תשע"ב היה עליהם להגיש, כחלק ממטלות הקורס, ניתוח אירוע שמשקלו בציון הסופי היה 20%. בסיליבוס של הקורס הובהר מפורשות כי העבודה תיכתב בקבוצות של ארבעה תלמידים וכי "אסור בתכלית האיסור להיעזר בעבודות מתקופות קודמות", וכי היעזרות כאמור תוביל לפסילת הקורס כנגד חברי כל הקבוצה ולנקיטה בצעדים משמעותיים כנגדם. בנוסף לנקבלים, מנתה הקבוצה שני תלמידים נוספים (מ' ו-ש'). התלמידים חוייבו לצרף CD לעותק המודפס שהוגש, ובו קבצי החישובים בפורמט אקסל. לאחר שביקשה זאת מהם מספר פעמים, ולא זכתה למענה, דיווח המתרגלת למרצה כי חברי הקבוצה לא צירפו את הדיסק כנדרש ורק לאחר איום בהורדת ציון שלח מ' את קובץ האקסל במייל. בבדיקת הקובץ התברר שהוא כולל קישורים לעבודה שהוגשה בשנים קודמות. במהלך חודש יולי נערך בירור בנוכחות כל חברי הקבוצה מול מנהלת התכנית ומרצה הקורס. הנקבלים טענו שאינם יודעים דבר כיוון שהם חילקו את העבודה לארבעה חלקים, וכל חלק בוצע על ידי תלמיד אחר, בלי תיאום. וועדת ההוראה של התכנית החליטה לפסול את הקורס לארבעת התלמידים. על כך ערערו הנקבלים, ועל כן הועברה התלונה למזכירות האקדמית. במסגרת ההליך, הוצע לארבעת התלמידים להסכים לפסילת הקורס, ולחזור עליו כחלף להליך המשמעותי. מ' ו-ש' קיבלו את ההצעה, ואילו הנקבלים סירבו לה. על פי הנטען בכתב הקובלנה המתוקן (על כך בהמשך), במעשים שלהם עברו הנקבלים על עבירה של הפרת הוראות, לפי סעיף 29.4 לתקנון המשמעת (סטודנטים).

בדיון ההקראה הוצג בפני הסדר טיעון, במסגרתו הודו הנקבלים בעבירת הפרת הוראות, תוך שכתב הקובלנה תוקן ונמחקה ממנו עבירת ההונאה. בנוסף, במהלך הדיון עצמו נמחק גם סעיף 10 לכתב הקובלנה. באופן זה לא נטען בצורה חזקה שחלוקת העבודה בין ארבעת התלמידים נעשתה בניגוד מוחלט להוראות הקורס (אלא בעמימות מסוימת ביחס אליהן). במסגרת הסדר טיעון זה הודו הנקבלים בעובדות ובעבירה שיוחסה להם. על כן הרשעתי אותם בעבירה של הפרת הוראות בעבודה (עבירה לפי ס' 29.4 לתקנון המשמעת).

העסקה שהוצגה בפני כללה את פסילת העבודה והרחקה על תנאי בלבד. במהלך הדיון הבעתי ספק באשר לקלותו היחסית של העונש. במקרים אחרים בהם היו העתקות, גם אם קלות

וחלקיות, הקבילה התעקשה על עבירת הונאה והעונשים שהוטלו היו כבדים באופן משמעותי מזה שהוצע. עם זאת, השתכנעתי בכך שבנסיבות הדברים העסקה ראויה ומשקפת שיקול דעת נכון של הקבילה. בין שאר הנסיבות, הסבירה הקבילה כי בשל התעקשותם של הנקבלים להוכיח את חפותם ולא לקבל את "העסקה" שהוצעה להם על ידי התוכנית ועל ידי המזכירות האקדמית, נוצר עינוי דין ועיכוב של ממש בקבלת התואר שלהם. עיכוב דה-פקטו זה הוביל לאותה תוצאה, למעשה, שהייתה נגרמת לו היו מורשעים בהונאה. והקובל אינו סבור שאכן הייתה הונאה או כוונה להונות, אלא שהם סבלו ממעשיו הבלתי ראויים של חברם לקבוצה. אמנם, הנקבלים פעלו שלא כראוי בכך שהסירו אחריות מהחלקים האחרים של התרגיל ונתנו לחברם לקבוצה לעשות ככל העולה על רוחו, אולם אין להענישם בעבירת הונאה בשל כך, אלא רק בהפרת הוראות.

הנקבלים אף העידו בפניי כי הם לא היו מודעים להונאה וכי לא זכרו את ההנחייה בדבר החובה של כל הארבעה להכין יחדיו את כל החלקים, ובדבר האיסור לחלק ביניהם את העבודה. עם זאת, הם הודו שנהגו שלא כראוי כאשר הסירו מעצמם אחריות לגמרי ועל כן הודו בהפרת הוראות. השתכנעתי גם בכנות צערם על שאירע וכי הם למדו את הלקח לעתיד, ואת הצורך ליטול אחריות על כלל המטלה מבלי לסמוך על חבריהם. כאמור, עינוי הדין והעיכוב המעשי במתן התואר הטה אף הוא את הכף לטובת קבלת העסקה.

לפיכך, החלטתי לקבל את עסקת הטיעון. אני גוזר את עונשם של הנקבלים כדלקמן:

- א. פסילת העבודה נשוא הקובלנה. לנקבלים יתאפשר להגיש עבודה חדשה בקורס מבלי שהקורס יימחק ומבלי שיצטרכו לחזור עליו.
- ב. הרחקה על-תנאי של שנה לתקופה של שנתיים במידה ויחזרו ללימודים.

ניתן היום, _____, בהיעדר הצדדים.

יפורסם ללא שם התלמידים.

פרופ' ישי בלנק
הממונה על המשמעת